

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร*
QUALITY OF LIFE OF THE ELDERLY IN KUD HAI SUBDISTRICT MUNICIPALITY
KUD BAK DISTRICT SAKONNAKHON PROVINCE

นวลฉวี โคตรนุกูล¹, ดนัย ลามคำ², พีระยุทธ ศิลาพรหม³, สุรชัย ชูคง⁴
Nualchawee Kotrnutkul¹, Danai Lamkham², Peerayut Silaprom³, Surachai Chukong⁴
คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต^{1,2,3,4}
Faculty of Political Science, Pitchayabundit College, Thailand.^{1,2,3,4}
Email : namedanai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และเพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ในเขตเทศบาลตำบลกุดไห จำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสัมพันธภาพทางสังคม รองลงมาคือด้านจิตใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านสิ่งแวดล้อม ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ที่จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่าผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไหที่มีเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไห ที่มีอาชีพต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และขอเสนอแนะ แนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไห ได้แก่ เทศบาลตำบลกุดไห ควรมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเพียงพอในสถานที่ราชการ สวนสาธารณะ

คำสำคัญ : 1. คุณภาพชีวิต 2. ผู้สูงอายุ 3. เทศบาลตำบล

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the quality of life of the elderly. To compare the quality of life of the elderly classified by sex, age group, educational level and occupation, and to propose a guideline to promote the quality of life of the elderly in the municipality of Kudhai Subdistrict, Kudbak District, Sakon Nakhon Province. The sample group used in this research was elderly people aged 60 years and over. In the municipality of Kudhai Sub-district, all 12 villages, using the formula of Taro Yamane, consisted of 306 people. It is a questionnaire consisting of 3 parts: statistics used in data analysis. are descriptive statistics, i.e. number, percentage, mean, and standard deviation for the general data of the sample. Inferential statistics, including T - test and F - test, were used to compare the quality of life of the elderly by gender, age group, educational level and occupation.

The results showed that quality of life of the elderly in Kudhai Subdistrict, Kudbak District, Sakon Nakhon Province. Overall, it was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was social relations, followed by psychological and the aspect with the least mean was environmental. The results of comparing the quality of life of the elderly in Kudhai Municipality, Kudbak District, Sakon Nakhon Province. Classified by sex, age group, education level and occupation. Different people have no different quality of life. for the elderly in the municipality of Kudhai Sub-district with different occupations. The quality of life was significantly different at the 0.05 level and the recommendation. Guidelines for promoting the quality of life of the elderly in the Kudhai Sub-district Municipality, namely, Kudhai Sub-district Municipality should provide comprehensive and adequate facilities for the elderly in government buildings, public parks.

Keywords : 1. Quality of Life 2. Elderly 3. Sub-District Municipality

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุ (Aging Society) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ตามคำนิยามของ องค์การสหประชาชาติที่กำหนดสัดส่วนของประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของ ประชากรทั้งประเทศ ซึ่งจะเข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ (Complete - Aging Society) เมื่อมี สัดส่วนของประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินร้อยละ 20 และเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสุดยอด (Super-Aging Society) เมื่อมีสัดส่วนของประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินร้อยละ 28 ตามลำดับ สำหรับ สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ในปี พ.ศ. 2563 มีประชากรผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 18.24 ของประชากรทั้ง ประเทศ และมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุร้อยละ 3.6 ต่อปี (คิดเป็น 400,000 คนต่อปี) ซึ่งตามการคาดการณ์การประชากรประเทศไทยของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ (สศช.) (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562) คาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. 2566 จะมีประชากรผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 20.66 ของประชากรทั้งประเทศ และคาดว่าในปี พ.ศ. 2578 จะมีประชากรผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 28.55 ของ ประชากรทั้งประเทศ ทั้งนี้ การเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์สังคมสูงอายุจึงเป็นประเด็นที่สำคัญ เนื่องจากผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเสี่ยงด้านสุขภาพ ซึ่งกระทบต่อประมาณด้านการรักษาพยาบาล โดยสำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย ได้คาดประมาณการด้านงบประมาณในการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เฉลี่ยประมาณ 15,000 ล้านบาทต่อปี ดังนั้น การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์จึงเป็นประเด็นสำคัญ เพื่อลดภาระด้านเศรษฐกิจของประเทศ สังคม และครอบครัวกระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินงานโดยมีเป้าหมาย “ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน” อีกทั้งได้มีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) ให้มีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) เป้าหมายการพัฒนายั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ ประกอบด้วย สถานการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพ สถานะสุขภาพ ยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ 4 ด้านของกระทรวงสาธารณสุขคือ 1) ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และคุ้มครองผู้บริโภค เป็นเลิศ (Promotion, Prevention & Protection Excellence) 2) บริการเป็นเลิศ (Service Excellence) 3) บุคลากรเป็นเลิศ (People Excellence) และ 4) บริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence) ซึ่งมีเป้าหมาย ตัวชี้วัด และมาตรการสำคัญในแต่ละโครงการ ตลอดจนแนวทางการขับเคลื่อน การประเมินผลการดำเนินงาน และการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขให้แก่ทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงสาธารณสุขกรมอนามัย โดยสำนักอนามัยผู้สูงอายุ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทและภารกิจหลักใน

การดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุในทุกระดับ บนฐานข้อมูลและองค์ความรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (GOAL) “ผู้สูงอายุสุขภาพดี ดูแลตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี” พร้อมทั้ง กำหนดตัวชี้วัดและมาตรการสำคัญ ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ บุคลากรที่รับผิดชอบงานผู้สูงอายุในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจยุทธศาสตร์ และแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ โดยบูรณาการร่วมกันให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรอบรู้ทางด้านการส่งเสริมป้องกันสุขภาพผู้สูงอายุสำนักอนามัยผู้สูงอายุตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ปี 2564 เพื่อสร้างความเข้าใจการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ให้สามารถขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของกรมอนามัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

ในขณะที่แนวโน้มผู้สูงอายุอยู่คนเดียวหรืออยู่ตามลำพังกับคู่สมรสเพิ่มมากขึ้นซึ่งมีผลต่อการดูแลผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อายุยิ่งสูงยิ่งเจ็บป่วย โดยเฉพาะเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และไขมันในเลือดสูง ซึ่งโรคเหล่านี้มีแนวโน้มสูงขึ้นและเป็นโรคที่รักษาไม่หาย ทำให้มีภาวะการพึ่งพิงต้องการการดูแลอย่างต่อเนื่อง และระยะยาวผู้สูงอายุ และระยะยาวผู้สูงอายุจำนวนมากมีปัญหาข้อเข่าเสื่อม และครึ่งหนึ่งของผู้สูงอายุมีฟันแท้เหลือน้อยกว่า 20 ซี่ ทำให้

ไม่สามารถเคี้ยวอาหารได้ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันนอกจากนี้ สภาพครอบครัวไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จากที่มีคนหลายรุ่นอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่กันตามลำพังขาดผู้ดูแล และอาจเกิดความรู้สึกว่าชีวิตไร้ความหมาย สถานการณ์ของผู้สูงอายุไทยจึงน่าวิตก การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจึงควรดำเนินการควบคู่กับมาตรการอื่นๆ ของรัฐเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงซึ่งผู้มิบทบาทสำคัญ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการกิจโดยตรงต่อการดูแลผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุน และแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีพื้นที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถ่ายทอดภูมิปัญญา หรือการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการยกระดับการจัดสวัสดิการ สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเอง และชุมชนประจักษ์ในศักยภาพและพลังของผู้สูงอายุ ส่งผลให้ผู้สูงอายุใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีและมีความสุข

เทศบาล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นการบริหารราชการอีกรูปแบบหนึ่งของประเทศ และเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาาระบบสวัสดิการสังคม สำหรับผู้สูงอายุ ภาครัฐจะต้องมีการปรับเปลี่ยนความคิดในการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุจากเชิงรับมาเป็นเชิงรุก และเปลี่ยนจากการแก้ปัญหาปลายเหตุมาเป็นแก้ปัญหาที่ต้นเหตุบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงอย่างแท้จริง รัฐจะต้องสนับสนุนให้มีการดำเนินการโดยชุมชนเพื่อชุมชน โดยที่เทศบาลทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง รัฐบาลจะต้องวางแผนนโยบายกว้างๆ เช่น การสร้างอาชีพและรายได้ การออม เป็นต้น รัฐควรสนับสนุนด้านงบประมาณต่อปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุและตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง เทศบาลสนับสนุนให้ครอบครัวดูแลผู้สูงอายุ โดยให้มีมาตรการลดภาษีสำหรับบุตรที่ดูแลบิดา มารดา ญาติสายตรงที่เป็นผู้สูงอายุและจัดสวัสดิการต่างๆ ให้กับผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำกับดูแล

เทศบาลตำบลกุดโง้ง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร มีพื้นที่ในความรับผิดชอบ 120.37 ตารางกิโลเมตร หรือ 75,231.25 ไร่ จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลกุดโง้ง พ.ศ.2564 จำนวนทั้งสิ้น 9,591 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 4,865 คน เพศหญิง จำนวน 4,726 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2,934 ครัวเรือนเทศบาลตำบลกุดโง้ง เป็นที่ตั้งของศูนย์ราชการอำเภอกุดบาก สถานศึกษา โรงพยาบาล ตลาดสด และเป็นชุมชนเมือง ที่มีร้านค้าและบริการ บ้านเช่า แหล่งที่อยู่อาศัยหนาแน่น เป็นศูนย์กลางการค้าส่งระหว่างตำบล และอำเภอข้างเคียง ปัจจุบันเทศบาลตำบลกุดโง้งมีผู้สูงอายุช่วงอายุ 60 ขึ้นไป แบ่งเป็นชาย จำนวน 454 คน หญิง จำนวน 857 คน รวมผู้สูงอายุในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 1,311 คน (สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลกุดโง้ง, 2565) และจำนวนผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดโง้งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากขึ้น ทางเทศบาลตำบลกุดโง้งจึงมีโครงการสร้างเสริมสุขภาพชีวิตของรัฐบาลมาดำเนินการให้กับผู้สูงอายุ โดยการให้บริการผู้สูงอายุด้านสาธารณสุขต่าง ๆ ให้กับชุมชน รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านอาหาร น้ำดื่ม กับชุมชนที่มีกิจกรรมในการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งมีอยู่ในโครงการสร้างเสริมสุขภาพชีวิตซึ่งจำนวนผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดโง้งมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้น จึงควรมีการหาทางพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ที่เทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ทำหน้าที่ดูแลสวัสดิการผู้สูงอายุจึงสนใจทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุซึ่งในเขตเทศบาลตำบลกุดไหยังไม่เคยมีการวิจัยในเรื่องนี้มาก่อนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคม สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่ามีความสุขและได้รับความคุ้มครองจากสังคมตลอดจนสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายและแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
- 2.3 เพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร

3. ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

- 3.1 ได้ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดสะท้อนถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร
- 3.2 เป็นข้อมูลพื้นฐานด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องและเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ในเขตเทศบาลตำบลกุดไห ทั้ง 11 หมู่บ้าน จำนวน 1,311 คน (สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลกุดไห, 2565) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ในเขตเทศบาลตำบลกุดไห จำนวน 306 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรการกำหนดขนาดตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ (e) 0.05 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งได้รวบรวมจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลสัมฤทธิ์การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นทำให้ได้ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมและนำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม โดยปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาโดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นคำถามชนิดเลือกตอบ ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนครเป็นตัววัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ดังนี้ 1. ด้านร่างกาย (Physical domain)

2. ด้านจิตใจ (Psychological Domain) 3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationship) 4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัยด้วยตนเอง แจกแบบสอบถามให้กับหัวหน้าครอบครัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ทราบลักษณะของแบบสอบถาม ตลอดระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดรับคืนแบบสอบถามเป็นเวลา 2 สัปดาห์หลังวันแจกแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่รับคืน นำคะแนนมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยรายข้อและกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

4.51-5.00 หมายถึง การปฏิบัติระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง การปฏิบัติระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง การปฏิบัติระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง การปฏิบัติระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง การปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

นำคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบสอบถามไปหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อตามตัวแปรส่วนบุคคลและบุคคลกลุ่มเป้าหมายแล้วแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

5. ผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 59.15 และเป็นเพศชาย จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 40.85 อายุ 60 - 69 ปี จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 64.05 และอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 90 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.98 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 63.73 และน้อยที่สุดคือปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.98 และส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือเกษตรกร จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 32.68 รองลงมาคือไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 24.84 และน้อยที่สุดคือข้าราชการบำนาญ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.65

5.2 คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลกุตไผ่ อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, S.D.= 0.42) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสัมพันธภาพทางสังคม ($\bar{X} = 3.22$, S.D.= 0.67) รองลงมาคือด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.20$, S.D.= 0.68) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.04$, S.D.= 0.79) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

5.2.1 ด้านสุขภาพร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, S.D.= 0.63) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5. ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 1.02) รองลงมาคือ ข้อ 4. ท่านมีความรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 1.02) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 1. การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการ ($\bar{X} = 2.66$, S.D.= 1.07)

5.2.2 ด้านจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D.= 0.68) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 12. ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวังวิตกกังวล บ่อยแค่ไหน ($\bar{X} = 3.34$, S.D.= 0.88) รองลงมาคือ ข้อ 9. ท่านมีสมาธิในการทำงานต่างๆ ดีเพียงใด ($\bar{X} = 3.33$, S.D.= 0.94) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 8. ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) มากน้อยเพียงใด ($\bar{X} = 3.00$, S.D.= 0.96)

5.2.3 ด้านสัมพันธ์ทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D.= 0.67) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 15. ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อนๆ แค่นั้น ($\bar{X} = 3.30$, S.D.= 0.92) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 14. ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมาเล็กน้อยเพียงใด ($\bar{X} = 3.06$, S.D.= 1.01)

5.2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$, S.D.= 0.79) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 21. ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในแต่ละวันมากน้อยเพียงใด ($\bar{X} = 3.33$, S.D.= 0.98) รองลงมาคือ ข้อ 20. ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด ($\bar{X} = 3.22$, S.D.= 1.10) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 19. ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด ($\bar{X} = 2.84$, S.D.= 1.09)

5.2.5 ด้านคุณภาพชีวิตโดยรวม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$, S.D.= 0.82) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 26. ท่านคิดว่าท่านมีคุณภาพชีวิต (ชีวิตความเป็นอยู่) อยู่ในระดับใด ($\bar{X} = 3.25$, S.D.= 0.94) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 25. ท่านพอใจกับสุขภาพของท่านในตอนนี้เพียงใด ($\bar{X} = 2.89$, S.D.= 0.98)

5.3 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไผ่ อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ที่จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่าผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไผ่ที่มีเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไผ่ ที่มีอาชีพต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.4 ข้อเสนอแนะ แนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดไผ่ อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลกุดไผ่ควรมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงและเพียงพอในสถานที่ราชการ สวนสาธารณะ 2) ควรแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรเฉพาะด้าน เช่น นักสังคมสงเคราะห์ บุคลากรที่มีประสบการณ์ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานกับชุมชนต้องมีความรู้ 3) เทศบาลตำบลกุดไผ่ควรส่งเสริมดำเนินการให้มีการจัดตั้งชมรมหรือเครือข่ายของผู้สูงอายุ เพื่อเป็นเครือข่ายคอยให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุด้วยกัน 4) เทศบาลตำบล

กุดโหลวสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีงานทำที่บ้าน หรือในชุมชนและมีรายได้ 5) รัฐควรเพิ่มเงินเบี้ยยังชีพรายเดือนให้กับผู้สูงอายุ เพื่อเป็นหลักประกันด้านรายได้ให้กับผู้สูงอายุ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลกุดโหล อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสัมพันธภาพทางสังคม รองลงมาคือด้านจิตใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านสิ่งแวดล้อม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เนื่องจากถึงแม้ว่าผู้สูงอายุจะได้อาศัยอยู่กับครอบครัว แต่ในเรื่องของการดูแลในการทำกิจวัตรประจำวันแล้ว ผู้สูงอายุยังไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง และในบางครั้งในทางกลับกัน ผู้สูงอายุอาจจำเป็นต้องกลายเป็นผู้ดูแลคนในครอบครัวเสียเอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัย สดสุข และคณะ (2552) ใช้แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ชูดย่อ ฉบับภาษาไทย พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุไทยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางถึงร้อยละ 70.1 และอยู่ใน ระดับต่ำร้อยละ 2.3 และสอดคล้องกับการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือผลการศึกษาของเจริญชัย หมื่นห่อ (2553) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดนครพนม จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ผู้สูงอายุควรจะต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้สูงอายุ ควรตระหนักถึงความสำคัญ และเร่งหาแนวทางการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในระดับ ปานกลางขึ้นไปสู่คุณภาพชีวิตในระดับที่สูงขึ้น ควรคำนึงถึงการจัดสวัสดิการ การสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ที่มีแนวคิด ในการสร้างหลักประกันในวัยสูงอายุ โดยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีหลักประกันที่มั่นคง ได้รับสวัสดิการและการ บริการที่เหมาะสม ในรูปแบบต่างๆ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สวัสดิการการรักษาพยาบาล เป็นต้น (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2553) ทั้งนี้การได้รับสวัสดิการ เช่น เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สวัสดิการการ รักษาพยาบาล ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกที่ไม่ถูกทอดทิ้ง ได้รับการเอาใจใส่จากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มีรายได้ ที่รัฐมอบให้เพื่อการยังชีพ ประกอบกับสาระสำคัญของปณิญาผู้สูงอายุไทย คือผู้สูงอายุจะต้องได้รับ ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้ง และละเมิดสิทธิ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ รวมถึงผู้สูงอายุควรอยู่กับครอบครัวได้รับความเคารพ รัก ความ เข้าใจ ความเอื้ออาทร การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับบทบาทของกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวเพื่อให้ เกิดความสัมพันธ์อันดีในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ตลอดจนผู้สูงอายุควรได้รับการเรียนรู้ในการดูแลสุขภาพ อนามัยของตนเอง มีหลักประกันและสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอนามัยอย่างครบวงจรโดยเท่าเทียมกัน จากรัฐ โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน ประชาชน สถาบันต่างๆ ในสังคม (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทรพงษ์ เกตุคล้าย และวิทัศน์ จันทร์โพธิ์ศรี (2555) ที่พบว่าการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ เป็นผลทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกได้ถึง การได้รับความเอาใจใส่มากขึ้น รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ ทำให้ตนเองมีเงินใช้เพื่อยังชีพ ซึ่งสามารถนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น การซื้ออาหารรับประทาน การทำบุญ บริจาค ทำให้รู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

เนื่องจากองค์ประกอบด้านสุขภาพเป็นหนึ่งในสามองค์ประกอบหลักตามแนวคิดสภาวะพลัมพลังขององค์การอนามัยโลกที่ทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจะสามารถพึ่งตนเองได้รวมถึงช่วยลดภาระพึ่งพิงของครอบครัวและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับมิติภาวะสุขภาพ ที่ประกอบด้วย กาย จิตสังคมและจิตวิญญาณ (World Health Organization, 2011)

6.2 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดโง้ง อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ที่จำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมพบว่าผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดโง้งที่มีเพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลกุดโง้ง ที่มีอาชีพต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ คุณสุข (2559) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลแสนตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลแสนตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลแสนตอ ที่มีเพศต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล สอดส่อง (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาจังหวัดนครพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานที่อยู่อาศัย จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้ที่ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. องค์ความรู้ใหม่

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและการสืบสานวัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่นตำบลกุดโง้ง ให้เกิดการพัฒนาเป็นอาชีพผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับศักยภาพ โดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีภาระในการดูแลครอบครัว และประกอบมีอาชีพทำไร่นา และการทำอาชีพหัตถกรรมทอผ้าอ้อมคราม ผู้สูงอายุในชุมชนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนสูงขึ้น รายได้ลดลง โดยผู้สูงอายุมีความต้องการพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมให้มีการตลาดรองรับสินค้าชุมชน หรือการสร้างตราสินค้าเพื่อแข่งขันในตลาด ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกหัดอาชีพที่เหมาะสมตามความถนัดของผู้สูงอายุ การอบรมให้ความรู้เรื่องอาชีพ การศึกษาดูงานสถานที่จริง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาอาชีพให้กับผู้สูงอายุด้วย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ควรกำหนดนโยบายและงบประมาณในการส่งเสริมระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ควรเพิ่มขวัญและกำลังใจให้กับผู้สูงอายุ เช่น มีการแจกของ จัดกิจกรรม เป็นต้น พร้อมลงพื้นที่รับฟังปัญหาของผู้สูงอายุและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ

8.2.2 จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุและครอบครัวได้ใช้เวลาร่วมกัน เพื่อให้ครอบครัวได้เข้าใจผู้สูงอายุมากขึ้นและมีการตรวจสอบสุขภาพและให้คำแนะนำแก่ผู้สูงอายุประจำทุกเดือน

8.2.3 จัดการเรียนการสอนอาชีพสำหรับผู้สูงอายุไว้ทำเพื่อหารายได้หรือประกอบเลี้ยงตนเองหรือให้มีการจ้างงานสำหรับผู้สูงอายุที่ยังสามารถทำงานได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สูงอายุไม่รู้สึกด้อยค่า

8.2.4 ควรมีส่วนกลางให้สำหรับผู้สูงอายุมาพบปะกันและได้พักผ่อน เช่น ศาลากลางหมู่บ้าน สวนสุขภาพ สวนสาธารณะ เป็นต้น

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเทศบาลตำบล กุดไผ่ อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร

8.3.2 ควรศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ข้อมูลในเชิงลึก และนำมาเป็นประโยชน์ต่อไป

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2558). **ข้อมูลผู้สูงอายุทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : กรมกิจการผู้สูงอายุ.
- กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). **แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564)**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- โกศล สอดส่อง. (2561). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **วารสารศึกษาศาสตร์ มมร**. 6(1). 162-175.
- เจริญชัย หมั่นห่อ. (2553). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดูแลตนเองกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจังหวัดนครพนม**. การประชุมวิชาการระดับชาติ เรื่อง กำลังคนด้านสุขภาพกับการบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2-4 มิถุนายน 2553. 252-264.
- ณรงค์ คุณสุข. (2559). **คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลแสนตอ อำเภอเขาสมิงค์ จังหวัดตราด**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **หลักการวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน.
- ภัทรพงษ์ เกตุคล้าย และวิทัศน์ จันทร์โพธิ์ศรี. (2555). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร**. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น. 19(2). 55-64.
- สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลกุดไผ่. (2565). **ระบบสารสนเทศเบี้ยยังชีพของเทศบาลตำบลไผ่**. สกลนคร : สำนักทะเบียนเทศบาลตำบลกุดไผ่.

อุทัย สดสุข และคณะ. (2552). รายงานการวิจัยโครงการศึกษาสถานการณ์ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ความต้องการและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

Taro Yamane. (1973). **Statistics : An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York : Harper and Row Publications.

World Health Organization. (2011). **World health statistics 2011**. Geneva : WHO.

10. คำขอบคุณ

บทความวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตาและการช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเหลือ บุบผามาลา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา พันธสิดา และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรัช ชูคง ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจทานเครื่องมือรวมทั้งให้กำลังใจและข้อเสนอแนะต่างๆ และขอขอบพระคุณผู้บริหารเทศบาลตำบลกุดไห และภาคีเครือข่ายผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้